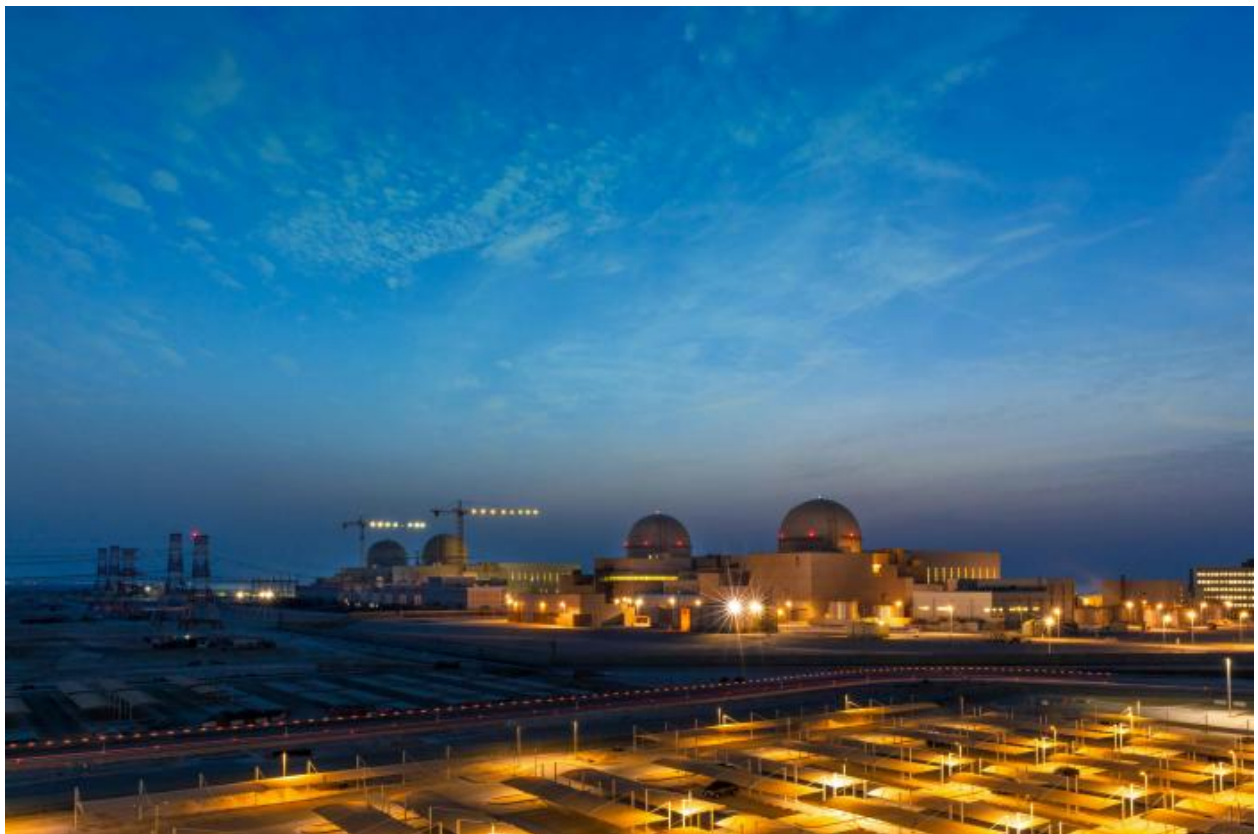

Udland

Waleed Safi

Atomalderen er ankommet til den arabiske verden

De Forenede Arabiske Emirater har som det første arabiske land i Golfen indviet fire atomkraftværker. Det sker på et tidspunkt, hvor et stigende antal lande i regionen også er i gang med at opbygge atomprogrammer. Det kan føre til, at landene evner at udvikle kernevåben, advarer førende energiforsker

Barakah-atomkraftværket i De Forenede Arabiske Emirater er netop blevet indviet efter et årtis arbejde. Og nyheden om, at De Forenede Arabiske Emirater nu besidder atomkapaciteter – ligesom Israel og Iran – har skabt store overskrifter i Mellemøsten.

AFP/WAM/Ritzau Scanpix

🕒 17. august 2020

💬 Kommentarer (4)

Kun tre dage efter en tsunami ramte Fukushima-kraftværket i Japan i 2011, stod Sydkoreas daværende præsident Lee Myung-Bak på en ørkenstrækning ved den persiske golf og storsmilede til kameraet sammen med De Forenede Arabiske Emiraters magtfulde kronprins Mohamed bin Zayed.

En sydkoreansk konsortium havde dengang netop vundet et bud på at opføre fire atomkraftværker, og det særlige øjeblik mellem de to nationer, skulle foreviges.

For godt to uger siden blev kraftværkerne endelig indviet efter et årtis arbejde, og prinserne i De Forenede Arabiske Emirater kan nu prale med, at deres nation officielt er det første arabiske land i Golfen, der træder ind i atomalderen.

Og det er bekymrende, mener Paul Dorfman, Energiforsker ved University College of London og en af verdens førende eksperter, når det gælder studier af atomprogrammer i Mellemøsten.

»Det faktum, at De Forenede Arabiske Emirater råder over verdens bedste solenergiressourcer, gør deres enorme investeringer i atomenergi utroligt bekymrende,« siger Paul Dorfman til Information over telefon.

»Emiraterne samarbejder godt nok med Det Internationale Atomagentur, men der er en reel og begrundet frygt for, at det udvikler sig til mere. Opbygning af civile atomprogrammer i en anspændt region er kontroversiel, da man hurtigt kan komme nogle skridt nærmere evnen til at producere kernevåben.«

Verdens mest ustabile region

Tidligere på måneden sendte emiraterne – i samarbejde med amerikanske og japanske universiteter og institutioner – en rumsonde til Mars. Målet er, at rumsonden skal stå for menneskehedens hidtil mest omfattende analyse af den røde planets atmosfære.

Men nyheden om, at De Forenede Arabiske Emirater nu også besidder atomkapaciteter – ligesom Israel og Iran – har skabt meget større overskrifter i Mellemøsten. Der er frygt for, at landets ambitiøse hersker kronprins Mohamed bin Zayed vil opbygge tilstrækkelig muskelkraft til at intimidere rivalerne i regionen.

»Hele Golfen er anspændt. Og også spørgsmålet om, hvad det betyder, at amerikanerne trækker sig fra regionen, gør alt det her foruroligende. Der er jo ingen rationel mellemøstpolitik i Washington længere,« som Dorfman påpeger.

Mange iagttagere mener, at USA tilsyneladende ikke længere er interesseret i rollen som politibetjent. Washingtons passivitet i Mellemøsten sker desuden på et tidspunkt med eskalerende stedfortræderkrige, hvor regionale sværvægtede som Israel, Tyrkiet og Saudi-Arabien alle kæmper om at øge indflydelsen på forskellige områder.

Det gør ikke ligefrem iagttagerne mere trygge. For der er reel risiko for, at det hele kommer ud af kontrol, forklarer Paul Dorfman.

»Donald Trumps annullering af atomaftalen i 2018 er i forvejen ved at blive problematisk, fordi iranerne nu er begyndt at berige uran igen. Og saudierne har sagt, at hvis Iran anskaffer sig en atombombe, så vil kongedømmet også anskaffe sig en atombombe,« forklarer Dorfman.

I disse dage er både Egypten, Saudi-Arabien men også Tyrkiet i gang med at bygge atomkraftværker. Ved FN's generalforsamling i efteråret klagede præsident Recep Tayyip Erdogan over, at Tyrkiet ikke må anskaffe sig kernevåben.

»Nogle lande har ballistiske missiler med atomspræghoveder. Og vi taler ikke bare om en enkelt, eller to ... men mange. Og så kommer de bagefter og prædiker om, at vi ikke må få spræghoveder. Det kan jeg ikke acceptere,« sagde Erdogan nogle dage inden sin tale ved FN's generalforsamling.

Og det er netop det, der gør Mellemøsten til et sprængfarligt sted, siger Dorfman.

»Man kan jo ikke hindre landene i at anskaffe sig atomkraft. Det er på en måde deres ret, og hvis de har pengene, kan de jo bare bygge løs på atomkraftværker. Men der er jo brug for enorme foranstaltninger, hvis det her ikke skal føre til et potentielt regionalt atomkapløb, og vi kan kun håbe på en mere rationel politik i USA efter valget i november,« lyder det fra Dorfman.

Elendig kvalitetskontrol

Prinserne i emiraterne har rigtig nok store regionale ambitioner. De tænker i grandiose projekter. De har penge, våben og enorm international magt. Og de blander sig i konflikter i Yemen, Syrien og nu Libyen.

Men ligesom mange andre magthavere forsøger prinserne at holde budgetterne nede, når der er mulighed for det. Og *lige* netop med kraftværkerne, var det måske ikke en særlig god idé at spare, for det tyder på, at de sydkoreanske atomkraftværker – som koster 30 procent mindre end eksempelvis de franske – har en del mangler.

»Det mest bekymrende er, at atomkraftværkerne ikke har nogen 'core-catchers'. Det betyder groft sagt, at hvis uheldet er ude, og kernen smelter, så lever kraftværkerne ikke op til de nødvendige sikkerhedskriterier. De har helt sikkert andre sikkerhedsmekanismer, men de ville aldrig få lov at blive bygget i eksempelvis EU,« siger Paul Dorfman.

Men der er også andre bekymrende aspekter ved de fire sydkoreanske kraftværker i De Forenede Arabiske Emirater. Hele den sydkoreanske atomindustri har i årevis været ramt af massive skandaler. I 2012 blev det afsløret, at de sydkoreanske atomselskaber KEPCO og KHNP – som havde installeret tusinder af komponenter i sydkoreanske

atomkraftværker – konsekvent har forfalsket sikkerhedsdokumenter af komponenter. I alt blev 68 personer dømt i retssagerne, der sammenlagt gav 252 års fængsel.

»Det forklarer, hvorfor Sydkorea er i gang med at afmontere deres egen atomindustri. De lukker ned for nogle reaktorer, og lægger nogle fremtidsplaner på hylden. Det er vigtigt at bemærke, at nogle af de sydkoreanske komponenter, som i dag er installeret i emiraterne, heller ikke lever op til sikkerhedskriterierne,« siger Paul Dorfman.

»Kræv foranstaltninger«

Ud over den betændte politiske situation i Mellemøsten og manglen på kvalitetskontrol, kan de miljømæssige konsekvenser forårsaget af en ulykke blive katastrofale for den arabiske verden.

Mellemøsten er nemlig klodens fattigste region, når det gælder vand. Selv om regionen huser seks procent af jordens samlede befolkning, har den kun adgang til én procent af verdens samlede ferskvandsforsyning. Særligt golfregionen er sårbar, da det meste af ferskvandet kommer fra afsaltning af havvand.

»Radioaktiv forurening i havet efter en potentiel ulykke kan få uhyggelige forureningskonsekvenser for drikkevandet i hele regionen,« siger Dorfman.

Om der er overhovedet er noget positivt ved nyheden om De Forenede Arabiske Emiraters nye kraftværker, vil Paul Dorfman ikke ind på. Han understreger, at atomkraftværkerne er en kendsgerning, som man ikke kan ændre på længere. Det er noget hele verden må leve med nu.

»Der er jo ikke noget baggear her. Det er *fait accompli*,« siger han over telefonen, og holder en lang pause, som om han tænker over, hvad han skal sige, inden vi afslutter interviewet.

»Vi må virkelig bare håbe på en voksen i Det Hvide Hus. Men vi skal også kræve massive foranstaltninger og total gennemsigtighed. Husk på, at regionen er notorisk kendt for sine lukkede politiske systemer. Så vi er virkelig nødt til at være nådesløse i vores krav om netop foranstaltninger og gennemsigtighed. Ellers er der ikke ret meget andet, vi kan gøre,« lyder de afsluttede ord fra Dorfman.